

Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА ПЛАТНИ СИСТЕМ

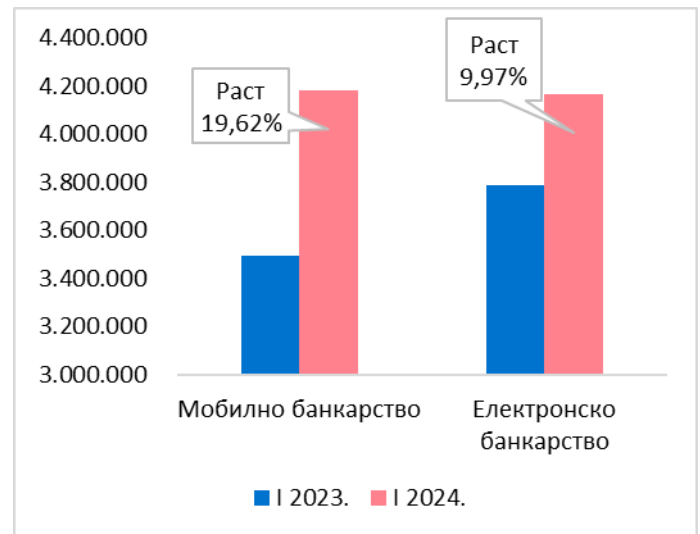
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОПЕРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ И УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ПЛАТНОГ СИСТЕМА

**ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА У ВЕЗИ С ПРУЖАЊЕМ
ПЛАТНИХ УСЛУГА И ИЗДАВАЊЕМ
ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА
ЗА ПРВО ТРОМЕСЕЧЈЕ 2024. ГОДИНЕ**

Мај 2024.

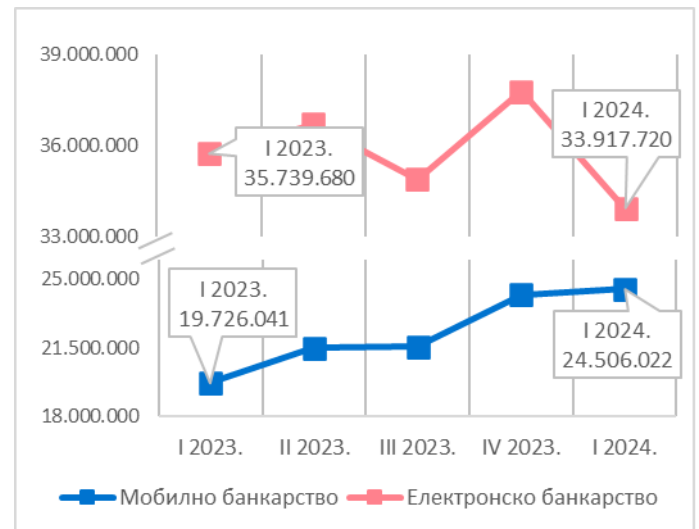
Број корисника мобилног и електронског банкарства наставља тренд раста у првом тромесечју 2024. године, тако да у односу на прво тромесечје 2023. године укупно повећање броја корисника (физичких и правних лица и предузетника) мобилног банкарства износи 19,62% (4.180.152 према 3.494.654), а корисника електронског банкарства 9,97% (4.162.300 према 3.785.112).

Графикон I.1.1. Број корисника услуге мобилног и електронског банкарства

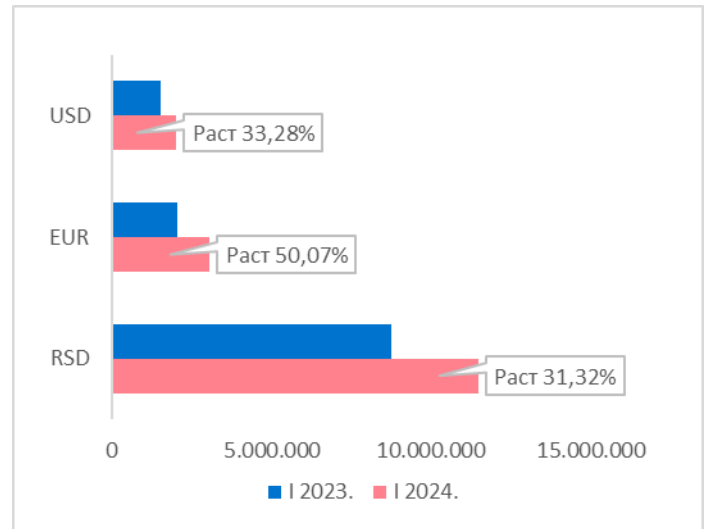
Када је реч о броју извршених плаћања, физичка и правна лица и предузетници су у првом тромесечју 2024. године путем мобилног банкарства извршили 24,23% више плаћања него у истом тромесечју претходне године (24.506.022 према 19.726.041), док су у истом периоду извршили 5,10% мање плаћања путем електронског банкарства (33.917.720 према 35.739.680).

Графикон I.1.2. Број извршених трансакција путем услуге мобилног и електронског банкарства

Број трансакција картицама и електронским новцем којима је извршена интернет куповина робе и услуга бележи стабилан раст на међугодишњем нивоу. Тако је у првом тромесечју 2024. извршено 16.830.719 трансакција куповине робе и услуга картицама и електронским новцем на интернету у свим валутама, што је за 34,76% више него у првом тромесечју 2023. године. Истовремено, број динарских плаћања за куповину преко интернет сајтова порастао је за 31,32% у односу на прво тромесечје 2023. године, што потврђује међугодишњи тренд броја трансакција извршених у динарима. У Табели I.1.1. приказане су три најзначајније валуте по броју и вредности интернет куповине робе и услуга извршених картицама и електронским новцем.

Графикон I.1.3. Интернет куповина робе и услуга картицама и електронским новцем (број трансакција)

Табела I.1.1. Број и вредност трансакција картицама и електронским новцем којима је извршена интернет куповина робе и услуга

Број и вредност	I 2023.	I 2024.	Промена (%)
RSD:			
Број	8,734,643	11,470,530	31.32%
Вредност	24,008,985,075	31,850,395,403	32.66%
EUR:			
Број	2,036,388	3,056,083	50.07%
Вредност	96,076,096	132,959,284	38.39%
USD:			
Број	1,510,821	2,013,565	33.28%
Вредност	36,977,368	47,780,179	29.21%

У првом тромесечју 2024. године, проширена је прихватна мрежа на укупно 140.630 ПОС терминала, што је за 14,05%, односно 17.322 нових уређаја више него у првом тромесечју 2023. године. Број виртуелних продајних места порастао је за 13,19%, док је број банкомата порастао за 1,78%.

У првом тромесечју 2024. године, употребом картица у продајним објектима широм Србије извршено је 141.508.529 трансакција, што је за 21,87% више него у првом тромесечју 2023. године. Овај податак односи се на картице које су издале банке које послују на домаћем тржишту, док је у истом периоду број плаћања употребом картица банака које не послују у Републици Србији порастао за 28,17%, што указује на задржавање тренда раста потрошње страних туриста.

Број издатих платних картица на крају првог тромесечја 2024. износио је 11.616.637, што је за 6,14% више него на крају првог тромесечја 2023. године.

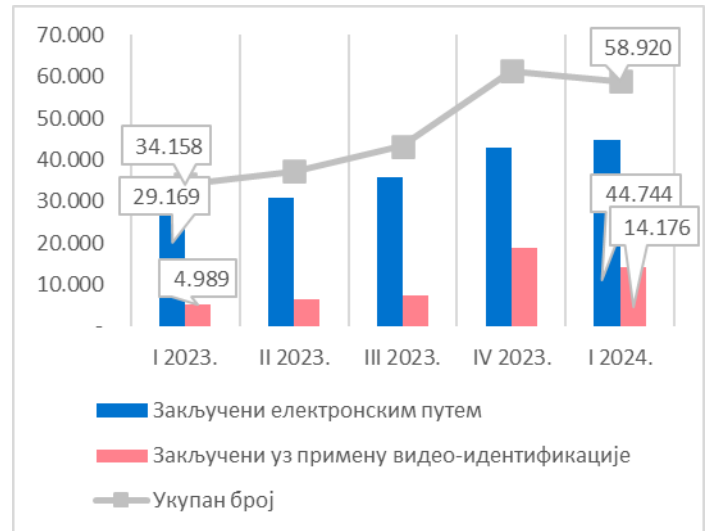
Табела I.1.2. Број уређаја и виртуелних продајних места на којима се прихватају платни инструменти

Картична плаћања		I 2023.	I 2024.	Промена (%)
Прихватна мрежа:	ПОС терминали	123.308	140.630	14,05%
	виртуелна продајна места	3.610	4.086	13,19%
	банкомати	3.035	3.089	1,78%
Извршене трансакције на ПОС терминалима код трговаца у РС употребом картица које је издао пружалац платних услуга из Републике Србије		116.112.950	141.508.529	21,87%
Извршене трансакције на ПОС терминалима код трговаца у РС употребом картица које није издао пружалац платних услуга из Републике Србије		7.915.170	10.144.662	28,17%
Издате платне картице		10.944.148	11.616.637	6,14%

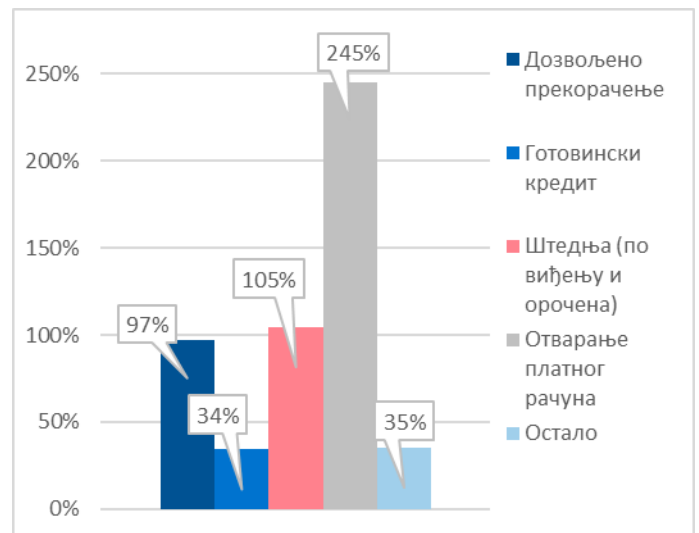
Што се тиче броја уговора о финансијским услугама који су закључени на даљину електронским путем, према достављеним подацима пружалаца платних услуга, у првом тромесечју 2024. укупно је закључено 58.920 уговора, што је за 72,49% више него у истом тромесечју претходне године, док се од поменутог броја 44.744 односи на уговоре закључене електронским путем (повећање од 53,40%) и 14.176 који су закључени уз примену видео-идентификације корисника (повећање од 184,15%).

Посматрано по врсти финансијског производа, грађани су за све услуге у већој мери користили могућност уговарања на даљину у првом тромесечју 2024. године у односу на исто тромесечје 2023. године, односно уговорено је више готовинских кредита за 34% (22.860 у односу на 17.023), осталих услуга¹ за 35% (5.279 у односу на 3.905), услуга дозвољеног прекорачења рачуна за 97% (13.819 у односу на 7.018), штедње по виђењу / орочене штедње за 105% (6.519 у односу на 3.187) и услуга текућег рачуна за 245% (10.443 у односу на 3.025).

Графикон I.1.4. Услуга закључивања уговора на даљину

Графикон I.1.5. Процент промене закључених уговора на даљину по врсти финансијског производа – текући у односу на исти квартал претходне године

¹ У остале услуге спадају уговори који се односе на картице, осигурање кредита, еСервисе, сетова рачуна, трајне налоге, директна задужења и сл.

Тренд раста коришћења инстант плаћања потврђен је повећањем броја и вредности извршених трансакција – растом од 29,93% (са 15.047.944 на 19.552.226 трансакција) и 43,86% (са 146,2 милијарде динара на 210,4 милијарде динара) у првом тромесечју 2024. у односу на исто тромесечје претходне године.

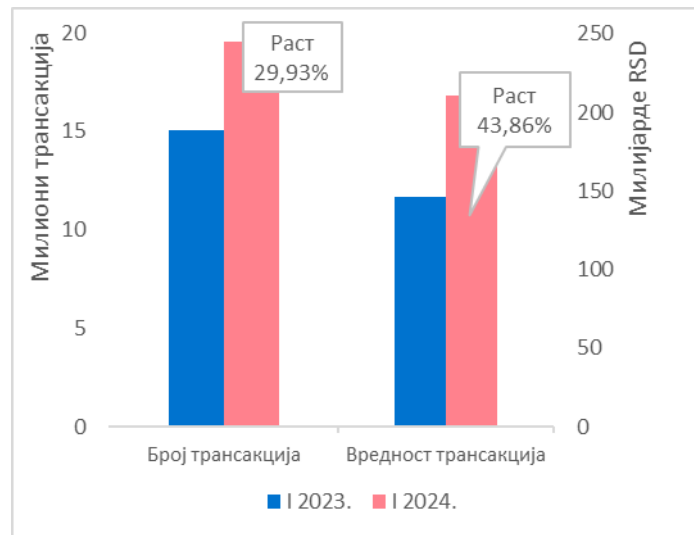
Услуге које су омогућене у IPS НБС платном систему, поред основне могућности слања инстант (кредитног) трансфера било ком примаоцу с текућим рачуном у банци, односе се на плаћања: рачуна за месечне обавезе пружаоца комуналних и других услуга скенирањем јединственог IPS QR кода одштампаног на рачуну/фактури; на физичким и интернет продајним местима путем метода „IPS skeniraj” и „IPS рокаџи”; коришћењем услуге „Prenesi” – одређеном ознаком примаоца средстава тј. бројем мобилног телефона.² Уз претходно наведено, доступни су и сервиси Генератор и Валидатор, којима је омогућено генерисање (техничка припрема) IPS QR кода, као и валидација (техничка провера) већ припремљеног IPS QR кода.

Прихватна мрежа инстант плаћања наставила је с растом. У складу с тим, корисници апликација мобилног банкарства могу платити возњу таксијем превозника *City taxi* у Нишу или куповати на трафикама *Blok Shop* у Београду коришћењем опције „IPS skeniraj”. Осим тога, још једна банка је у оквиру услуга инстант плаћања понудила пренос новца путем броја мобилног телефона, тј. услугу „Prenesi”.

Табела I.1.3. Дневни рекорд броја плаћања реализованих у IPS НБС систему*

Редни број	Датум	Број плаћања
1.	14. 2. 2024.	382.002

Графикон I.1.6. Број и вредност извршених трансакција у IPS НБС систему

Табела I.1.4. Показатељи рада IPS НБС система

IPS НБС систем	I 2023.	I 2024.
Број трансакција	15.047.944	19.552.226
Вредност трансакција	146.223.729.362,76	210.354.586.027,52
Просечна вредност трансакције	9.717,19	10.758,60
Просечан дневни број трансакција	167.199	214.860
Просечна дневна вредност промета	1.624.708.104,03	2.311.588.857,45

² У тренутку објављивања овог саопштења девет банака пружа услугу „Prenesi”. Банке које пружају ову услугу могу се пронаћи на линку <https://ips.nbs.rs/pregled-usluga>.

* Нови рекорд је постављен 15. маја и износи 432.875 плаћања.

У намери да се физичким и правним лицима омогући једноставно, брзо и ефикасно подношење захтева за издавање докумената на шалтерима Министарства унутрашњих послова (МУП) на порталу еУправе – еПлати (<https://euprava.gov.rs/>) од 21. фебруара 2024. године омогућено је инстант плаћање такса и накнада за услуге које пружа МУП и Пореска управа скенирањем IPS QR кода који се приказује на јединственој уплатници креираној путем овог портала.

Платна институција *Tenfore d.o.o. Beograd* укључила се у систем за инстант плаћања Народне банке Србије 6. марта 2024. године, чиме је својим клијентима омогућила реализацију трансакција путем IPS НБС система.

Све информације о инстант плаћањима у Републици Србији доступне су на следећој интернет страници: <https://ips.nbs.rs/>.